

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Trejbalovou ve věci

žalobce: X, narozen X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2025, č. j. MPSV-2025/186336-916

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 9. 2025, č. j. MPSV-2025/186336-916, se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Liberci (dále jen „úřad práce“) ze dne 14. 7. 2025, č. j. 47545/2025/LIB.
2. Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce na základě žalobcovy žádosti ze dne 14. 12. 2022 rozhodl, že žalobci se nepřiznává dávka pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí. V popsaném rozhodnutí předně zrekapituloval dosavadní průběh řízení. Dále obecně popisoval komunikaci se žalobcem a citoval § 49 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Odkázal též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2012, č. j. 4 Ads 2/2012-18, podle něž je to žadatel, kdo musí prokazovat, že se na místě trvalého bydliště nezdržuje. Je tedy povinností žadatele uvést, kde se zdržuje, a to i v případě, že je osobou bez přístřeší. Závěrem úřad práce uvedl, že dne 3. 11. 2023 provedl místní šetření na pozemku p. č. X v X. Na základě informací od vlastníka pozemku byla telefonicky kontaktována pronajímatelka (*pozn soudu*: správně zřejmě nájemkyně) první zahrady, která sdělila, že zahradu má v pronájmu zhruba 10 let a nikdo na ní nepřespával a nepřespává. Podle anonymního telefonického oznámení ze dne 1. 12. 2023 měl žalobce stále pobývat u matky v ulici X. Z vyjádření pana X ze dne 26. 2. 2024, který byl kontaktován telefonicky, vyplynulo, že má pronajatou zahrádku na pozemku u ulice Maršíkova a tuto zahrádku v současné době, ani v období posledních 3 let nikomu nepronajal. Úřad práce z uvedeného dovodil, že žalobce sám neví, která konkrétní pergola je pronajímána panu X, neboť se vyhýbal jak osobním schůzkám, tak i případnému šetření v místě, kde by konkrétně určil místo přespání. Žalobce tedy nebyl za celé řízení schopen prokázat, kde v době podání žádosti bydlel či přespával, zda uváděný prostor skutečně užíval nebo zda bydlel na adrese X s dalšími osobami. Proto nebylo možné posoudit jeho majetkové a sociální poměry.
3. V odvolání žalobce namítal nerespektování závazného právního názoru soudu a odvolacího orgánu. Úřad práce stavěl své rozhodnutí na skutečnostech, které podle žalobce soud označil za neprůkazné a získané vadným postupem. Prvostupňové rozhodnutí dále nerespektuje pokyny odvolacího orgánu, který sérii předchozích rozhodnutí rušil a vracel věc k novému projednání s tím, že úřad práce měl doplnit odůvodnění a zjištění skutkového stavu. Místo opravy svého rozhodnutí však úřad práce zopakoval stejné chyby. Byl to úřad práce, kdo mařil účel řízení a svým postupem způsobil, že žalobce svá tvrzení již nemohl prokázat. Dále žalobce namítal nesrovnalosti v protokolech o ústním jednání. V závěru navrhl provést výslech svědků v období prosince 2022 až listopadu 2023.
4. V napadeném rozhodnutí žalovaný podrobně popsal průběh správního řízení a odkázal na povinnost žadatele vyplývající z § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Uvedl, že žalobce neposkytl součinnost a nedokládal požadované doklady, např. potvrzení od lékaře. Připomněl, že se žalobce dle svého tvrzení v době podání žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi zdržoval v pergole v zahrádkářské kolonii. Na místním šetření provedeném dne 14. 12. 2022 však nebyl na místě zastížen. Místního šetření, konaného dne 12. 4. 2023 za účelem ověření pobytu, se žalobce také nezúčastnil, přestože s jeho provedením dříve souhlasil. Následně tvrdil, že byl objednán na vyšetření k lékaři, potvrzení však nedoložil. Podle žalovaného si úřad práce ověřoval tvrzení žalobce a zjistil, že neuváděl pravdivé

informace. Vycházel z vyjádření nájemce pergoly, pana X ze dne 26. 2. 2024, který tvrdil, že předmětnou zahradu nikomu v posledních 3 letech nepronajal. Podle žalovaného tedy bylo prokázáno, že žalobce nebyl osobou bez přístřeší. Žalobce zároveň mařil snahy o prokázání opaku. Z dodejky k výzvě ze dne 19. 12. 2022 zároveň žalovaný dovozoval, že se žalobce prokazatelně nacházel na adrese Hodkovická 59, Liberec, neboť tuto výzvu dne 22. 12. 2022 osobně převzal. Žalovaný na základě uvedeného rozhodl tak, jak bylo shora popsáno.

5. Tato rozhodnutí jsou přitom již několikátými rozhodnutími o žalobcově žádosti. Poprvé úřad práce rozhodl o nepřiznání příspěvku na živobytí rozhodnutím ze dne 27. 1. 2023, které žalovaný zrušil rozhodnutím ze dne 17. 3. 2023. Dne 8. 6. 2023 bylo vydáno nové rozhodnutí o nepřiznání dávky, žalobcovo odvolání žalovaný zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil rozhodnutím ze dne 18. 7. 2023. Obě tato rozhodnutí byla ke správní žalobě podané žalobcem zrušena rozsudkem zdejšího krajského soudu ze dne 4. 10. 2023, č. j. 60 Ad 7/2023-24. Ve zrušujícím rozsudku soud konstatoval, že nebyly dány podmínky pro nepřiznání dávky z důvodu neposkytnutí součinnosti ze strany žalobce v souvislosti s šetřením konaným dne 12. 4. 2023 a následně dne 24. 4. 2023, současně správním orgánům vytknul, že se nevypořádaly s žalobcovými návrhy na provedení dokazování. V průběhu dalšího řízení úřad práce rozhodnutím ze dne 21. 12. 2023 znovu žalobcově žádosti nevyhověl a příspěvek na živobytí nepřiznal, rozhodnutím ze dne 20. 2. 2024 však žalovaný prvostupňové rozhodnutí zrušil. Následně bylo vydáno úřadem práce rozhodnutí dne 2. 4. 2024, které znovu k odvolání žalobce žalovaný zrušil rozhodnutím ze dne 24. 5. 2024. Úřad práce tedy vydal rozhodnutí ze dne 23. 7. 2024, jímž příspěvek na živobytí žalobci nepřiznal. Rozhodnutím ze dne 17. 9. 2024 žalovaný rozhodnutí úřadu práce v části odůvodnění doplnil, ve zbytku pak rozhodnutí potvrdil. Druhostupňové rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 9. 4. 2025, č. j. 60 Ad 11/2024-28. Soud v tomto rozsudku konstatoval nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný prvostupňové rozhodnutí sice z části potvrdil, zároveň jej však doplnil o další důvody, pro něž měla být žádost žalobce zamítnuta. Odůvodnění napadeného rozhodnutí se touto změnou ocitlo v přímém rozporu se závěry rozhodnutí úřadu práce. Rozhodnutím ze dne 6. 5. 2025 žalovaný zrušil i prvostupňové rozhodnutí úřadu práce ze dne 23. 7. 2024, které soudem zrušeno nebylo. Zavázal přitom úřad práce, aby v novém projednání rozhodoval v souladu s rozsudkem zdejšího krajského soudu č. j. 60 Ad 11/2024-28. Zároveň apeloval na to, aby byly skutečnosti, jež budou podkladem pro nové rozhodnutí, zjištěny co nejpřesněji a nejúplněji. Následně bylo vydáno v tomto řízení přezkoumávané, v pořadí již šesté, rozhodnutí úřadu práce.

III. Žaloba

6. Ve včasné žalobě žalobce namítal, že žalovaný porušil závazný právní názor soudu vyslovený v bodu 26. rozsudku č. j. 60 Ad 11/2024-28, podle něž se měl žalovaný vyvarovat obsáhlých opisů řízení a vydat rozhodnutí se srozumitelnou strukturou. Úřad práce i žalovaný totiž pokračovali ve stejném vadném postupu spočívajícím v obsáhlých opisech bez konkrétních závěrů.
7. Podle žalobce žalovaný neprovedl přezkum rozhodnutí v souladu s § 89 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ale pouze doslovně opsál jeho odůvodnění. Z rozhodnutí není zřejmé, jaké skutečnosti považoval žalovaný za rozhodné nebo prokázané, jak se vypořádal s odvolacími námitkami ani z jakých konkrétních důvodů prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

8. V dalším žalobním bodu žalobce uváděl, že úřad práce porušil povinnost aktivně zjišťovat skutkový stav, když nevyšetřoval místo pobytu žalobce ihned po podání žádosti v prosinci 2022. První šetření provedl až po čtyřech měsících, čímž znemožnil důkazní šetření. Zároveň chybně posoudil občasnou návštěvu matky jako trvalé bydlení. Žalobce zároveň s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2012, č. j. 4 Ads 2/2012-18, uvedl, že správní orgán má aktivní povinnost zjišťovat skutkový stav, kterou nelze přenášet výhradně na žadatele. Žalobce dále namítal, že úřad práce neprovedl navrhované důkazy, zejména šetření v místě v novém termínu, výpisy z evidencí a jiné dokumenty.
9. Úřad práce rovněž systematicky omezoval žalobcovo právo na vyjádření k podkladům ve smyslu § 36 správního řádu a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod tím, že odmítal zasílat kopie spisu do datové schránky žalobce. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2021, č. j. 5 Ads 179/2020-32, žalobce konstatoval, že odmítnutí elektronického přístupu k podkladům u zranitelných osob představuje porušení § 36 správního řádu a znamená ignorování judikatury o zajištění procesních práv, zejména nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. II. ÚS 1464/07 a rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 16. 7. 1971 ve věci Ringeisen proti Rakousku č. 2614/65.
10. Obě rozhodnutí jsou podle žalobce nesrozumitelná a nepřezkoumatelná pro nadměrný rozsah bez logické struktury, neustálé opakování stejných skutečností, absenci konkrétních závěrů a rozpory mezi různými částmi rozhodnutí. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

III. Vyjádření žalovaného

11. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že popis procesního průběhu včetně počinání žalobce v rámci samotného řízení je součástí následně učiněného závěru. Není ani povinností odvolacího orgánu reagovat na každou dílčí námitku, pokud proti argumentaci žalobce postaví svůj vlastní ucelený logický rámec, který názor žalobce jako celek vyvrátí.
12. Podle žalovaného prvoinstanční orgán počal zjišťovat rozhodné skutečnosti téměř ihned po podání žádosti. Žádost byla podána dne 14. 12. 2022 a již dne 16. 12. 2022 proběhlo první šetření v místě. Žalobce se nejen nepodařilo zastihnout, ale nebylo možné dle popisu ani jednoznačně určit místo, které označil. Upřesnění místa pobytu žalobce doložil dne 2. 1. 2023. Na smluvený termín provedení šetření v dubnu roku 2023 se žalobce bez omluvy nedostavil, omluvu nezaslal ani zpětně.
13. Žalovaný nesouhlasil, že by bylo žalobci upíráno právo na vyjádření, neboť s ním měl úřad práce jako se zranitelnou osobou komunikovat elektronicky. Žalobce nevysvětlil, v jakém směru naplňuje definici takové osoby, když se sám několikrát bez problému k osobnímu jednání na úřad dostavil. Žalobci přitom bylo opakovaně sděleno, že může do spisového materiálu nahlížet.
14. I přes komplikovanost obou rozhodnutí žalovaný nepovažoval předmětná rozhodnutí za nepřezkoumatelná, natož nesrozumitelná. Jistá nepřehlednost a zdlouhavost popisu procesního průběhu je též z části dílem samotného žalobce a jeho pasivity. Podle žalovaného lze z postoje soudu vycítit určitý aktivismus ve prospěch žalobce, projevující se striktně formalistickým přístupem. Úřad práce však není povinen žalobce „nahánět“, operativně zjišťovat jeho pohyb a pobyt, k čemuž nemá ani oprávnění, ani prostředky. Tato povinnost

dopadá ze zákona striktně na žalobce. Této povinnosti žalobce nedostál, jak je patrné právě ze souhrnného popisu průběhu řízení.

15. Pokud žalobce v rozhodné době neměl zaměstnání, přičemž byl osobou bez přístřeší, neexistuje důvod, který by mu bránil v tom být ve smluvenou dobu na smluveném místě k provedení šetření. Žalobce tak v průběhu řízení nezůstal pouze pasivní, ale aktivně bránil úřadu ve zjištění rozhodných skutečností pro posouzení nároku na dávku. O následcích, které tento stav může vyvolat, byl žalobce prokazatelně poučen.
16. Závěrem obou předmětných rozhodnutí tedy je, že žalobce nesplnil svou povinnost oznámit skutečnosti rozhodné pro posouzení toho, zda jde v jeho případě o osobu v hmotné nouzi či nikoli, a v průběhu následujících let svým jednáním znemožnil úřadu tyto skutečnosti zjistit. Byl to postup a jednání žalobce, který znemožnil získání podkladů. Úřadu práce tak nezbylo než požadovanou dávku nepřiznat. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce

17. V reakci na písemné vyjádření žalovaného žalobce označil jako nepřijatelný závěr, podle nějž bod 26. rozsudku č. j. 60 Ad 11/2024-28 představuje toliko doporučení k formulaci a nikoli závazný právní názor. Odvolací orgán nemůže splnit svou povinnost tím, že pouze převezme či nepřehledně rozšíří argumentaci orgánu prvního stupně a doplní ji obecnými frázemi o důkladném zvážení. Zároveň žalobce odmítl tvrzení žalovaného o uvádění vědomě nepoctivých a nesprávných skutečností. Nesouhlasil rovněž s tím, že by způsobil důkazní nouzi. Byly to právě správní orgány, které svým vlastním postupem způsobily, že rozhodné skutečnosti o pobytu nebyly zjištěny v době, kdy to bylo možné. Žalobce přitom součinnost poskytoval a navrhoval, aby místní šetření proběhlo v předem dohodnutém termínu a místě. Úřad práce na tento návrh nereagoval, šetření organizoval jednostranně a s časovým odstupem.
18. Ve spise jsou doložena podání žalobce, v nichž navrhoval provedení konkrétních důkazů, zejména opakované místní šetření v pergole v novém termínu, výslech osob, které měly o jeho pobytu povědomí, a další kroky, které mohly skutečný stav objasnit. Z napadeného rozhodnutí není patrné, proč tyto důkazní návrhy nebyly provedeny. Žalobce dále uvedl, že opakovaně žádal o možnost seznámit se s podklady rozhodnutí formou zaslání kopií dokumentů do datové schránky. Byl osobou bez stabilního bydlení, s omezenými možnostmi dopravy a doloženými zdravotními omezeními. Za těchto okolností je přiměřené, aby mu byly podklady zpřístupněny elektronicky, pokud o to výslovně žádal a správní orgán k tomu má technické prostředky. Žalobce předložil lékařské potvrzení, z něhož vyplývá, že trpí pohybovým omezením a není pro něj vhodná práce ani dlouhodobé aktivity ve stoje, v nucených polohách či spojené s častým zvedáním břemen. Při posuzování jeho údajné nesoučinnosti správní orgány tuto skutečnost vůbec nezohlednily. Závěrem žalobce namítal, že postupem správních orgánů neobdržel reálnou pomoc v hmotné nouzi.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.

20. Předmětem soudního přezkumu je zamítavé rozhodnutí úřadu práce o žádosti žalobce o příspěvek na živobytí, ve spojení s rozhodnutím žalovaného. Jedná se již o třetí rozhodnutí v téže věci, které je zdejší soudem přezkoumáváno.
21. Předně se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Otázkou nepřezkoumatelnosti se již mnohokrát zabýval ve své judikatuře Nejvyšší správní soud. Nepřezkoumatelnost může být způsobena buďto nedostatkem důvodů, o které je rozhodnutí opřeno, anebo nesrozumitelností. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jsou-li rozhodné důvody opřeny o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS) nebo pokud je zcela opomenuta některá z námitek účastníka řízení, zpravidla žalobce (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74, č. 116/2004 Sb. NSS). Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, je zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela reagovat. Zároveň musí být nepřezkoumatelnost rozhodnutí vykládána jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí, jelikož nelze zjistit jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. To neplatí pro případy, kdy se správní orgán podstatou námitek účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně nereaguje na všechny aspekty vznesené námitek.
22. Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost je přitom třeba vykládat v souladu s jejím skutečným smyslem, neboť jde o jednu z nejzávažnějších vad řízení, kterou lze konstatovat pouze v případě, že skutečně nelze seznat, proč správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku posuzovaného rozhodnutí, resp. proč považoval vznesené námitek za nedůvodné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze 4. 3. 2022, č. j. 5 As 158/2021-36).
23. Soud znovu připomíná a zdůrazňuje, že s ohledem na zásadu jednoty správního řízení tvoří prvostupňové správní rozhodnutí a rozhodnutí odvolacího orgánu jeden celek (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25). Skutková zjištění a právní posouzení obsažená v rozhodnutí vydaných v obou stupních řízení by tak na sebe měla logicky navazovat. Odvolací orgán nepochybně může určitým způsobem skutečnosti uvedené správním orgánem I. stupně korigovat, rozsah a způsob, jakým tak činí, by měl být z odůvodnění rozhodnutí bez problémů seznatelný.
24. Soud předně přisvědčuje žalobci v tom, že napadené rozhodnutí žalovaného trpí značnou stylistickou i strukturální nepřehledností. Ze způsobu jeho sepsání totiž není zřejmé, kde končí pouhá rekapitulace dosavadního průběhu řízení a kde již začíná vlastní úvaha žalovaného k meritu věci. Tvrzení žalovaného, podle něhož má takto obsáhlé „shrnutí

průběhu řízení“ představovat nezbytnou součást rozhodnutí, neobstojí. Žalovaný totiž na téměř dvou desítkách stran toliko mechanicky převzal text prvostupňového rozhodnutí, jednotlivých výzev a podání žalobce, aniž by připojil jakýkoli komentář, vlastní úvahu či alespoň základní stylistickou či formální úpravu. Zároveň nevysvětlil, proč považuje citované pasáže za relevantní, a jejich zařazení do rozhodnutí tak postrádá vnitřní odůvodnění. Bez těchto neodůvodněných prepisů by se tedy napadené rozhodnutí bezesporu mohlo obejít, aniž by utrpěla jeho obsahová úplnost. Takto pojaté odůvodnění staví napadené rozhodnutí na samou hranici přezkoumatelnosti.

25. Přesto však soud souhlasí s žalovaným v tom, že nedodržení doporučení, která mu soud v předchozím řízení adresoval ve vztahu ke kultivaci formy a přehlednosti rozhodnutí, samo o sobě nepředstavuje vadu mající vliv na zákonnost rozhodnutí. Účelem tehdejších pokynů soudu bylo vést žalovaného k přehlednějšímu a srozumitelnějšímu způsobu vyhotovování rozhodnutí. Nešlo však o požadavek, jehož nesplnění by bez dalšího založilo nezákonnost nebo nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Pokud je i přes formální nedostatky z rozhodnutí žalovaného alespoň v základních bodech patrné, k jakým závěrům dospěl a z jakých úvah vycházel, nelze uzavřít, že by trpělo vadou nepřezkoumatelnosti.
26. V tomto kontextu soud považuje za nezbytné uvést, že předchozí závěr o tom, že formální pojetí rozhodnutí žalovaného samo o sobě nevedlo k jeho nepřezkoumatelnosti, nelze vykládat jako pobídku či legitimaci obdobného způsobu vyhotovování rozhodnutí do budoucna. Naopak, soud má za to, že právě takto zvolená struktura a rozsah nepřehledné rekapitulace řízení ve svém důsledku přispěly k tomu, že i nyní posuzované rozhodnutí trpí vadami, které již byly žalovanému výslovně vytknuty v rozsudku zdejšího soudu č. j. 60 Ad 11/2024-28. I z tohoto, stejně jako z předchozího rozhodnutí sice plyne, že žalobce neposkytl součinnost a nedokládal požadované doklady. Zároveň však žalovaný opět na stranách 18 a 19 konstatoval, že má na základě vyjádření vlastníků a nájemců pozemku, ve spojení s dodejkou ze dne 19. 12. 2022, za prokázané, že žalobce nebyl osobou bez přístřeší a pobýval na adrese X, X u své matky. Za této situace již nelze obhájit závěr, že nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi bylo důvodné z titulu neposkytnutí součinnosti při ověřování místa, kde se žalobce v době podání žádosti zdržoval či přespával. Pokud sám žalovaný uzavírá, že žalobce v relevantní době pobýval na konkrétní adrese u své matky, nemůže současně tvrdit, že tato skutečnost zůstala neprokázána právě pro jeho nesoučinnost. Žalobci lze proto plně přisvědčit, že odůvodnění napadeného rozhodnutí vykazuje vnitřní rozpory mezi jednotlivými jeho částmi. Je zároveň v přímém rozporu se stručnými závěry úřadu práce, prezentovanými v prvostupňovém rozhodnutí a žalovaným citovanými na straně 12 a 13 napadeného rozhodnutí. Zdejší soud musí zdůraznit, že přesně tuto vadu již výslovně žalovanému vytkl v bodě 17. rozsudku ze dne 9. 4. 2025, č. j. 60 Ad 11/2024-28, týkajícího se rozhodnutí ze dne 17. 9. 2024. Přesto žalovaný v nyní posuzovaném rozhodnutí setrval na totožné argumentaci, aniž by se s vytýkanou vadou jakkoli vypořádal. Za tohoto stavu nelze uzavřít jinak, než že napadené rozhodnutí je stále zatíženo stejným rozporům, a proto je i nadále nepřezkoumatelné.
27. Žalobci je třeba přisvědčit i v tom, že se žalovaný nijak nevypořádal s jeho odvolací argumentací. Žalobce v závěru svého odvolání výslovně navrhl provedení svědeckých výpovědí, avšak žalovaný tento důkazní návrh zcela pominul, k jeho provedení nepřistoupil a současně neuvedl žádné důvody, jež by objasnil, proč tak neučinil. Takový postup není slučitelný s požadavkem na přezkoumatelnost rozhodnutí.

28. Je pravdou, že odvolací správní orgán není povinen explicitně reagovat na každou jednotlivou námitku. To však platí pouze tehdy, jestliže z odůvodnění rozhodnutí zřetelně plyne ucelený a logicky konzistentní názor na projednávanou věc, který se s obsahem podaného odvolání implicitně vypořádává. V nyní posuzované věci však takový závěr učinit nelze. Jak již soud uvedl výše, odůvodnění napadeného rozhodnutí je vnitřně rozporné, a navíc v podstatných částech opakuje argumentaci obsaženou v předchozím rozhodnutí žalovaného, které bylo rozsudkem zdejšího soudu označeno za nepřezkoumatelné a zrušeno. Žalovaný tedy nejenže nereflektoval předchozí soudní výtky, ale ani nijak nepropojil jednotlivé části svého odůvodnění v logický celek. Obecné a značně stručné úvahy uvedené na stranách 22 a 23 rozhodnutí pak nelze považovat za implicitní vypořádání všech odvolacích námitek. Tyto úvahy se totiž s obsahem podaného odvolání míjejí a neobsahují žádnou věcnou reakci na konkrétní argumenty žalobce. Žalovaný se navíc k žádné z odvolacích námitek explicitně nevyjádřil. Za této situace je třeba uzavřít, že žalovaný nesplnil svou povinnost vypořádat se s odvolací argumentací způsobem, který by umožnil soudní přezkum. I z tohoto důvodu je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.
29. Soud shledává důvodnou rovněž žalobní námitku, podle níž z napadeného rozhodnutí vůbec neplyne, z jakých konkrétních důvodů žalovaný přistoupil k potvrzení rozhodnutí úřadu práce. Takový postup soud považuje za nepřipustný zejména za situace, kdy žalovaný v průběhu řízení opakovaně konstatoval nezákonnost prvostupňového rozhodnutí. Nejprve rozhodnutí vydané úřadem práce zrušil rozhodnutím ze dne 24. 5. 2024, následně vydal rozhodnutí ze dne 17. 9. 2024, v němž se pokusil „doplnit“ v podstatě totožné odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, poté rozhodnutím ze dne 6. 5. 2025 znovu rozhodnutí úřadu práce zrušil a poskytl mu závazné pokyny k dalšímu postupu. Následně, v nyní napadeném rozhodnutí, žalovaný bez jakékoli další argumentace rozhodnutí úřadu práce v téměř totožném znění beze změn potvrdil. Za této procesní situace bylo povinností žalovaného srozumitelně a přesvědčivě k odvolacím námitkám vyložit, z jakého důvodu považuje prvostupňové rozhodnutí, které v předchozím odvolacím přezkumu opakovaně neobstálo, za správné a zákonné. Odůvodnění napadeného rozhodnutí však žádnou takovou úvahu neobsahuje. Nelze z něj zjistit, zda a jak se změnila skutková zjištění, zda byly naplněny předchozí pokyny žalovaného, ani v čem konkrétně spatřuje nynější bezvadnost rozhodnutí úřadu práce. Soud přitom přisvědčuje žalobci, že pouhá obecná formulace o „důkladném zvážení všech okolností“ bez jakékoli navazující konkretizace nemůže splnit požadavky na přezkoumatelné odůvodnění. Napadené rozhodnutí je proto i z tohoto důvodu nepřezkoumatelné.
30. K ostatním žalobním námitkám soud uvádí toliko následující. Otázkami týkajícími se zjišťování místa pobytu žalobce se zdejší soud podrobně zabýval již v bodech 21. až 31. rozsudku ze dne 4. 10. 2023, č. j. 60 Ad 7/2023-24, a vyslovil k nim jednoznačný a závazný právní názor. Stejně tak se soud ve stejném rozsudku, konkrétně v bodě 32., vyjádřil k otázce neprovedení důkazů navržených žalobcem. Za tohoto stavu není důvodu, aby se žalobce či žalovaný k těmto závěrům vracel, případně s nimi polemizoval. Soud si dovolí poznamenat, že nesouhlasil-li žalovaný s náhledem soudu na žalobní argumentaci, jež se týkala obou šetření v místě v dubnu 2023 a vysvětlení žalobce, proč nebyl schopen doložit požadované doklady, a jeho požadavku na sdělení termínu dalšího šetření v místě jeho pobytu, měl možnost bránit mu podáním kasační stížnosti. Pokud tak neučinil, je vysloveným právním názorem soudu v dalším řízení vázán, stejně jako sám soud. V tomto směru lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2004, č. j. [5 A 110/2002](#)–25, č. [442/2005](#)

[Sb. NSS](#), v němž NSS uvedl, že „*právní názor soudu nelze ponížovat na pouhou ‚námitku‘ [...], o níž by správnímu orgánu bylo v dalším řízení umožněno uvážit, tj. kterou by žalovaný mohl i odmítnout, ale je třeba na něj nahlížet jako na pravidlo, jež je určujícím pro další kroky správního orgánu i pro úvahy, o něž bude správní orgán opírat závěrečné hodnocení zjištěných skutkových okolností. Prolomení povinnosti správního orgánu být vázán právním názorem soudu přichází v úvahu výjimečně, a to pouze tehdy, pokud v průběhu dalšího správního řízení po zrušení rozhodnutí správního orgánu byla učiněna nová skutková zjištění nebo pokud došlo ke změně právní úpravy, podle níž má být věc posuzována.*“

31. Obdobně i otázkou tvrzeného omezení žalobcova práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí se již soud podrobně zabýval v bodech 17. až 19. rozsudku ze dne 4. 10. 2023, č. j. 60 Ad 7/2023-24. Pro úplnost soud dodává, že žalobcem citovaná judikatura na nyní projednávaný případ nedopadá. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2021, č. j. 5 Ads 179/2020-32, se nevěnuje problematice přístupu zranitelných osob k podkladům rozhodnutí prostřednictvím elektronických prostředků, řeší toliko otázku neposkytnutí součinnosti při provedení sociálního šetření. Stejně tak náleží Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. II. ÚS 1464/07, pojednává o povinnosti soudu přihlížet k prekluzi přestupkového jednání z úřední povinnosti, a nikoli o procesních právech účastníků ve správním řízení. Obdobně rozsudek ESLP ve věci Ringelsen proti Rakousku ze dne 16. 7. 1971, č. 2614/65, se zabývá nepřiměřenou délkou zbavení osobní svobody, a nikoli přístupem účastníka k podkladům pro rozhodnutí správního orgánu. Naopak závěry přijaté zdejším soudem v bodu 17. citovaného rozsudku jsou nadále plně konformní s aktuální judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 21. 8. 2019, č. j. 2 As 272/2018-37, či rozsudek ze dne 28. 2. 2025, č. j. 4 As 192/2024-33). Žalobce ani v nyní projednávané věci neuváděl takové závažné překážky, které by mu bránily osobně se dostavit na úřad práce a do spisu nahlédnout, ani netvrdil, že by mu některá z konkrétních listin nebyla zpřístupněna. Ze spisového materiálu naopak vyplývá, že žalobce se k úřadu práce opakovaně osobně dostavoval, takže mu v osobním kontaktu zjevně nebránila ani tvrzená pohybová indispozice. Porušení práva plynoucího z § 36 odst. 3 správního řádu soud nezjistil.

I. V. Závěr a náklady řízení

32. Soud s ohledem na uvedené skutečnosti podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaný vázán právním názorem v tomto rozsudku vymezeným ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s.
33. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil jednání, v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s.
34. V dalším řízení bude povinností žalovaného znovu rozhodnout o odvolání žalobce, a to způsobem plně vyhovujícím požadavkům na přezkoumatelnost ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu. Žalovaný musí zejména dbát na to, aby své rozhodnutí opřel o jasné, logicky provázané a vzájemně nekolidující důvody, které budou také v souladu s výrokem rozhodnutí i odůvodněním rozhodnutí úřadu práce a zároveň umožní soudní přezkum. Současně je nezbytné, aby se žalovaný náležitě vypořádal se všemi relevantními odvolacími námitkami a rovněž důkazními návrhy, a to způsobem, který bude věcný, konkrétní a nebude založen na obecně formulovaných frázích či pouhých odkazech na rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

35. *Obiter dictum* si soud dovolí poznamenat následující. Považuje-li žalovaný postup soudu při přezkumu napadeného rozhodnutí za formalistický a současně projevem aktivismu ve prospěch žalobce, jak vyplývá z jeho vyjádření k žalobě, nechť dá svůj nesouhlas se závěry soudu najevo v kasační stížnosti, nikoli tak, že je nebude opakovaně respektovat.
36. Podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ustanovení odst. 1 neplatí, mělo-li být právo na náhradu nákladů řízení přiznáno správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče.
37. V souzené věci byl úspěšný žalobce, má proto proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci však v řízení před soudem žádné prokazatelné náklady nevznikly, pro účely zrušení rozhodnutí bez jednání je ostatně k výzvě soudu ani nevyčísлил, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 19. únor 2026

Mgr. Lucie Trejbalová
samosoudkyně